

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 14 декември 2004 година

за установяване на насоките за уведомяване на компетентните власти на страните-членки за опасни потребителски стоки от производители и дистрибутори съгласно член 5, алинея 3 от Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и Съвета

(нотифицирано под № C(2004) 4772)

(Текст от значение за ЕИП)

(2004/905/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 28 декември 2001 г. за обща безопасност на стоките¹, и по-специално член 5, алинея 3 от нея,

след като се консултира с Комитета, учреден по силата на член 15 от Директива 2001/95/ЕО,

като има предвид, че:

- (1) Директива 2001/95/ЕО определя в член 5, параграф 3, че производители и дистрибутори трябва да уведомяват компетентните органи, ако знаят или би трябвало да знаят, въз основа на информацията, с която разполагат, а също като професионалисти, че стоката, която са пуснали на пазара, е опасна съгласно изискванията на Директивата,
- (2) Приложение I, параграф 2 от Директива 2001/95/ЕО изисква Комисията, подпомагана от комитет на представителите на държавите-членки, да определи съдържанието и да изготви стандартен формуляр за уведомяване за стоки, които не съответстват на общите изисквания за безопасност, която следва да се предоставя на компетентните национални органи от производители и дистрибутори, докато не се обезпечи ефективността и правилното функциониране на системата за уведомяване. По-специално, Комисията трябва да предложи, по възможност във формата на ръководство, прости и ясни критерии за определяне на специалните условия, за които не е уместно изпращане на уведомление, особено онези, които се отнасят до изолирани обстоятелства и стоки.

¹ ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4.

- (3) Задължението да се информират компетентните органи за опасни стоки е важен елемент за подобряване надзора на пазара, тъй като позволява на компетентните органи да контролират дали фирмите са предприели подходящи мерки относно рисковете от стоката, пусната на пазара, и позволява на компетентните органи да наредят или предприемат допълнителни мерки, ако е необходимо за предотвратяване на тези рисковете.
- (4) За да се избегне прекомерното натоварване на производители, дистрибутори и на компетентните органи, и за да се улесни ефективното прилагане на настоящото задължение, е уместно да се въведе като допълнение към стандартния формуляр, работно ръководство относно най-подходящите критерии за уведомяване, а също така и практически аспекти на уведомяването, които са предложени, по-специално за да подпомогнат производителите и дистрибуторите при прилагането на разпоредбите, определени в член 5, алинея 3 от Директива 2001/95/ЕО,

РЕШИ:

Член 1

Комисията приема насоки за **уведомяване от производители и дистрибутори на компетентните власти на държавите-членки за опасни потребителски стоки съгласно член 5, параграф 3 от Директива 2001/95/ЕО.**

Насоките са дадени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 14 декември 2004 година.

За Комисията
Markos KYPRIANOU
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Насоки за уведомяване от производители и дистрибутори на компетентните органи на държавите – членки за опасни потребителски стоки, в съответствие с член 5, параграф 3 от Директива 2001/95/ЕО.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Основа и цели на насоките

Директива за общата безопасност на стоките (ДОБП) има за цел да гарантира, че нехранителните потребителски стоки, пуснати на пазара в ЕО, са безопасни. Това включва задължение за производители и дистрибутори да предоставят информация на компетентните власти за мерките, предприети във връзка с открити опасни стоки.

ДОБП предоставя мандат на Комисията, подпомагана от Комитета на представителите на държавите-членки, посочен в ДОБП, да състави **наръчник** определящ опростени и ясни критерии за улесняване ефективното изпълнение на това задължение. В допълнение, наръчника ще опрости работата на икономическите оператори и на компетентните органи чрез определяне на специалните условия, особено обстоятелства или стоки, за които уведомяването не е необходимо. Наръчникът също така следва да определи съдържанието и формата на стандартния формуляр за уведомление от производители и дистрибутори до съответните власти.

По-специално, Комисията е отговорна за осигуряване ефективността и правилното функциониране на процедурата по уведомяване.

Целите на тези насоки следователно са да:

- а) изяснят от работна гледна точка обхвата на задълженията на производители и дистрибутори по такъв начин, че да бъде съобщавана само информацията свързана с управлението на риска и да не се допуска претоварване с информация;
- б) позоваване на съответни критерии за прилагане на концепцията за „опасни стоки“;
- в) осигурят критерии за идентифициране на „изолирани обстоятелства или стоки“, за които не се отнася изискването за изпращане на уведомление;
- г) определят съдържанието на уведомленията, по-специално изискваните информация и данни, и формуляра, който следва да се използва;
- д) определят до кого и как да се подаде уведомлението;
- е) определят последващите действия, които трябва да предприемат държавите-членки след получаване на уведомлението, както и информацията, която следва да се предостави при последващо действие.

1.2. Състояние и по-нататъшно развитие на насоките

Статут

Това са работни насоки. Тези насоки са приети от Комисията, след консултация с държавите-членки в рамките на Комитета за ДОБП, действащ в съответствие с консултативната процедура.

Следователно те представляват документ за позоваване при прилагане разпоредбите на ДОБП относно уведомяване на компетентните власти на страните-членки от производители и дистрибутори за опасни потребителски стоки.

По-нататъшно развитие на насоките

Тези насоки ще се нуждаят от адаптация в светлината на опита и на новите разработки. Комисията ще ги обнови или измени, както е необходимо, след консултация с Комитета по член 15 от ДОБП.

1.3. *До кого са адресирани насоките*

Тези насоки са адресирани до държавите-членки. Те трябва да се използват като ръководство за производители и дистрибутори на потребителски стоки, а така също и за националните компетентни органи, определени за контактни точки, които приемат информация от производители и дистрибутори, за да осигурят ефективното и последователно прилагане на изискването на уведомяване.

2. ОБОБЩЕНИЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ В ДОБП ОТНОСНО УВЕДОМЛЕНИЯТА ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ДИСТРИБУТОРИ

2.1. *Задължение за информиране на компетентните органи в държавите-членки*

Съгласно ДОБП, производителите и дистрибуторите трябва да информират компетентните органи, ако знаят или би трябвало да знаят, въз основа на информацията, с която разполагат, а също и като професионалисти, че стоката, която те са пуснали на пазара, е опасна (съгласно определенията и критериите на директивата).

„Изолираните” обстоятелства или стоки са изключени от задължението за уведомление.

Производителите и дистрибуторите могат да дават на компетентните органи предварителна информация относно потенциалния риск от стоката веднага, след като разберат за това. С тази информация компетентните органи имат възможност да помогнат производителите и дистрибуторите да изпълнят правилно тяхното задължение за уведомяване. В допълнение, те се поощряват да се обърнат към техните национални компетентни органи, ако имат съмнение относно съществуването на риск при използването на дадена стока

2.2. *Причина и цели за разпоредбата за уведомяване*

Задължението за уведомяване на компетентните органи за опасни стоки е важен елемент за подобряване надзора на пазара и управлението на риска.

Производителите и дистрибуторите, в границите на тяхната дейност, са отговорни преди всичко за предотвратяване на рисковете от опасни стоки. Производителите и дистрибуторите обаче може да не са взели (или да не са в състояние да вземат) всички необходими мерки. Нещо повече, други стоки от същия вид могат да съдържат рискове сходни с тези при разглежданите стоки.

Целта на процедурата по уведомяване е да позволи на компетентните органи да контролират дали фирмите са предприели необходимите мерки за предотвратяване на рисковете от стока, вече пусната на пазара, и да наредят или предприемат допълнителни мерки, ако е необходимо за предотвратяване на риска. Уведомяването позволява, също така на компетентните органи да преценят дали трябва да проверяват други подобни стоки на пазара. Следователно, компетентните органи трябва да получават достатъчна информация, за да могат да оценят дали един икономически оператор е взел достатъчни мерки във връзка с опасна стока. В това отношение трябва да се отбележи, че ДОБП дава право на компетентните органи да изискват допълнителна информация, ако смятат, че не могат да преценят дали една фирма е взела достатъчни мерки във връзка с опасна стока.

3. КРИТЕРИИ ЗА ИЗПРАЩАНЕ НА УВЕДОМЛЕНИЕ

3.1. Обхват

Първото изискване за уведомление по ДОБП е, че стоката трябва да попада в обхвата на настоящата директива и че трябва да са изпълнени условията на член 5, параграф 3.

Трябва да се отбележи, че отделните изисквания за уведомления за опасни хранителни стоки са установени от законодателството за храните на ЕО (Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета¹).

Ако секторното законодателство на Общността за безопасност на стоките установява задължения за уведомяване със същите цели, то това изключва приложимостта на задължението по ДОБП спрямо стоките, обхванати от секторните изисквания. За по-нататъшна информация относно връзката между процедурите за уведомяване и техните цели, моля вижте *Ръководство за връзката между ДОБП и определени отраслови директиви*². Този документ ще бъде развит по-нататък, и в частност, ако в светлината на опита се появи каквото и да било препокриване или неопределеност относно прилагането на член 5, алинея 3 от ДОБП, и съответната отраслова информация или изисквания за уведомяване в специфичното законодателство на Общността.

¹ ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1. Регламент последно изменен с Регламент (ЕО) № 1642/2003 (ОВ L 245, 29.9.2003 г., стр. 4).

² http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/revisedGPSD_en.htm

В допълнение, трябва да се отбележи, че тези насоки не се отнасят към и не противоречат на прилагането на изискванията относно „защитните клаузи” или други процедури по уведомяване, установени от вертикалното законодателство на Общността за безопасността на стоките.

Важни критерии при уведомяването са:

- стоката попада в обхвата на член 2 а) от директивата: стока, предназначена за или стока, която е вероятно да бъде използвана от потребители (включително в контекста на осигуряване на услуга и употребявани стоки);
- член 5 от Директивата е приложим (това значи, че никакво специфично подобно задължение не е установено в друго законодателство на Общността, член 1, параграф 2(б) от ДОБП);
- стоката е на пазара;
- производителят или дистрибуторът имат доказателство (от контрол върху безопасността на стоките на пазара, от изпитване, от контрол на качеството или от други източници), че стоката е опасна съгласно определянето в ДОБП (той не удовлетворява изискването за обща безопасност, като се вземат под внимание критериите за безопасност на ДОБП) или не удовлетворява изискванията за безопасност на съответното отраслово законодателство на Общността, приложимо към съответната стока;
- следователно рисковете са такива, че стоката не може да остане на пазара и производителите (и дистрибуторите) имат задължението да предприемат адекватни превантивни и корективни действия (модифициране на стоката, предупреждения, изтегляне от пазара, унищожаване, и т.н., в зависимост от конкретните обстоятелства).

3.2. *Изискване за обща безопасност и критерии за съответствие*

Производителите и дистрибуторите трябва да уведомят компетентните органи на държавите-членки, ако стоката, която те са пуснали на пазара, представлява риск за потребители, „който е несъвместим с изискването за обща безопасност”. Производителите са задължени да пускат на пазара само „безопасни” стоки. Член 2, буква б) определя безопасната стока като стока, която *при нормални или разумно предвидими условия на употреба, включително срок на годност и изисквания за въвеждане в експлоатация, инсталиране и поддръжка, където са приложими, не представлява никакъв риск или само минимални рискове, съвместими с употребата на стоката, се счита за приемлив и съответстващ на високо ниво на защита за безопасността и здравето на лица, като се вземат под внимание по-специално следните особености:*

- (i) *характеристиките на стоката, включително нейния състав, опаковка, инструкции за сглобяване и когато е приложимо, за инсталиране и поддръжка;*

(ii) влиянието върху други стоки, когато е разумно предвидимо, че ще се използва с други стоки;

(iii) представянето на стоката, етикетирането, всички предупреждения и инструкции за нейната употреба и изхвърляне като отпадък, както и всякаква друго означаване или информация относно стоката;

(iv) категориите потребители, изложени на риск при употреба на стоката, по-специално деца и възрастни хора.

Вероятността за постигане на високи нива на безопасност или наличието на други стоки, съдържащи по-ниска степен на риск, не представляват основание една стока да бъде считана за „опасна”.

Всяка стока, която не отговаря на това определение, се счита за опасна (член 2, буква б)). С други думи, една стока е „опасна”, когато не отговаря на изискването за обща безопасност (стоките на пазара трябва да бъдат безопасни).

Член 3 от ДОБП описва начина на оценяване на съответствието по отношение на националното законодателство, европейските стандарти и други референтни материали. Когато липсват подходящи европейски стандарти, ДОБП позволява да бъдат взети под внимание други елементи при оценка безопасността на стоката: национални стандарти, кодекси за добра практика, и т.н.

Освен това, директивата се отнася също така и до сериозния риск, който е дефиниран в член 2, буква г) като „всеки сериозен риск, включително такъв, последиците от който не са непосредствени, който изисква бърза намеса на обществените власти”.

Въпреки това, директивата признава, че възможността за постигане на по-високи нива на безопасност или наличността на други стоки, с по-малка степен на риск, които не представляват основание една стока да бъде считана за „опасна”.

Степента на риска може да зависи от много фактори като например, вид и податливост на потребителя и степента, до която производителят е взел мерки да защити потребителя срещу риска и да го предупреди за него. Смята се, че тези фактори също трябва да се вземат предвид при определяне нивото на риск, считано за опасно и изискващо от производителите уведомяване на компетентните органи.

Рискът може да е в резултат на грешка в производството или може да се получи в резултат на дизайна на стоката или материалите, използвани в нея. Риск може да възникне, също така от съдържанието на стоката, структурата, довършителните работи, пакетирането, предупрежденията или инструкциите за употреба.

За определяне дали дадена стока е опасна по смисъла на ДОБП, се анализират няколко неща: ползата от стоката, естеството на риска, групите население, изложени на този риск, предишния опит с подобни стоки, и т.н. Една безопасна стока не трябва да представлява риск или да представлява само минимален риск,

съвместим с употребата на стоката и необходим за обезпечаване полезното ѝ действие.

От производителите се очаква да извършат оценка на риска на техните стоки, преди да ги пуснат на пазара. Това ще служи като основание за тяхното заключение, че стоката отговаря на изискването за обща безопасност и може да бъде пусната на пазара, както и ще предостави отправна точка за последваща повторна оценка риска, а също и дали стоката продължава да отговаря на определението за „безопасна стока” или е необходимо да се направи уведомление.

Ако производителите или дистрибуторите получат информация или ново доказателство, че една стока може да бъде опасна, те трябва да определят дали тази информация води до заключението, че стоката наистина е опасна.

Насоките по настоящия документ бяха разработени за *„Ръководство за управление на Европейската система за бърз обмен на информация (RAPEX) и за уведомленията съгласно член 11 от Директива 2001/95/ЕО”*¹. Те са представени тук, с цел да подпомогнат производители или дистрибутори да решат дали една специфична ситуация, причинена от потребителска стока, изисква да бъдат уведомени компетентните органи. Те представляват методологична структура, предназначена да стимулира устойчивост и не отчитат всички възможни фактори, но улесняват последователно и обосновано професионалните решения за рисковете, които носят специфични потребителски стоки. Ако обаче производителите или дистрибуторите смятат, че имат доказателство, основано на различни доводи за потребността от уведомяване, тогава те трябва да го направят.

Производителите или дистрибуторите трябва да анализират събраната информация и да решат дали дадена опасна ситуация трябва да бъде съобщена, като вземат предвид:

- тежестта на последствията, в зависимост от степента и вероятността за възможни поражения върху здравето/безопасността. Обединяването на степента и вероятността дават оценка за степента на риска. Прецизността на тази оценка ще зависи от качеството на информацията, с която разполага производителя или дистрибутора.

Степента на увреждане на здравето/безопасността по отношение на дадена опасност следва да бъде такава, за която има разумни доказателства, че увреждането на здравето /безопасността приписвани на стоката могат да се случат при придвидима употреба. Това би могъл да е най-лошият случай на увреждания на здравето/безопасността, които са настъпили при подобни стоки.

Вероятността за поражения върху здравето/безопасността, на която е бил изложен един потребител, отговаряща на планираната или разумно предвидима употреба на дефектна стока, следва също така да се счита като вероятност една стока да е или да стане дефектна.

¹ Решение 2004/418/ЕО на Комисията от 29 април 2004 г. (ОВ L 151, 30.4.2004, стр. 86).

Решението за изпращане на уведомление не трябва да се влияе от броя стоки, пуснати на пазара или от броя на хората, които могат да бъдат засегнати от опасната стока. Тези фактори се вземат под внимание при решението за това какво действие да се предприеме за решаване на проблема.

- факторите, които въздействат върху нивото на риска например са: тип на потребителя - нерискови групи възрастни, дали стоката има достатъчни предупреждения и защиты, и дали рискът е достатъчно очевиден.

Обществото приема по-високи рискове при някои обстоятелства (като например автомобилизъм), отколкото при други (например, детски играчки). Счита се, че между важните фактори, въздействащи върху нивото на риск, са податливостта на типа личност, а за нерискови групи възрастни, познанието за риска и възможността за вземане на предпазни мерки срещу него.

Типът личност, използващ дадена стока, трябва да се взема под внимание. Ако е вероятно стоката да бъде използвана от уязвими хора (като например, деца, стари хора), при изпращане на уведомлението трябва да се зададе по-високо ниво на риск.

За нерискови групи възрастни нивото на риск, което е достатъчно високо, за да изисква уведомление, зависи от това дали опасността е очевидна и необходима за функционирането на стоката, и дали производителят е осигурил защитни средства и предупреждения, особено ако опасността не е очевидна.

Приложение II дава повече подробности за оценка на риска и метод за оценка на риска, разработен в *Ръководството за управление на Европейската система за бърз обмен на информация (RAPEX)* и за уведомленията, съгласно член 11 от Директива 2001/95/ЕО. Други методи също може да са подходящи и изборът на метод зависи от наличните ресурси и информация.

Производителите и дистрибутори трябва да бъдат насърчавани да се обръщат към компетентните органи, ако имат доказателство за потенциален проблем, с цел да се прецени дали уведомлението е необходимо. Властите носят отговорност да им предоставят съдействие и помощ, за да изпълнят правилно тяхното задължение си за уведомяване.

3.3. *Критерии, при които не се изисква уведомяване*

Потокът информация трябва да е управляем и за двете страни: икономическите оператори и компетентните органи. Процедурата по уведомяване трябва да обхваща само обосновани случаи, като се вземат предвид критериите, посочени по-горе и се избягва претоварване на системата с неуместни уведомления.

За да се оцени дали едно уведомление от производители или дистрибутори до компетентните органи е обосновано, е уместно също да се знае при какви условия не са изисква уведомяване.

Целта е да се предотврати възможно изпращане на уведомления за мерки, действия или решения свързани с „изолирани обстоятелства или стоки”, които не

изискват потвърждение, контрол или действие от страна на компетентните органи, и не осигуряват информация, полезна за оценка на риска и защита на потребителя. Това може да се случи, когато е ясно, че рискът е свързан само с ограничен брой добре идентифицирани стоки (или партии), и производителят или дистрибуторът има силни доказателство, за да заключи, че рискът е бил напълно контролиран и причината за него е такава, че данните за инцидента не представляват полезна информация за компетентните органи (като например, неизправност на производствената линия, грешки при манипулации или пакетиране, и т.н.).

Производителите и дистрибуторите не следва да уведомяват съгласно ДОБП:

- стоки, които не попадат в обхвата на членове 1 и 2, буква а) от ДОБП като например: антики, старинни предмети, стоки, които не са предназначени за употреба от потребители и не е вероятно да бъдат употребявани от потребители, употребявани стоки, както и стоки доставени за ремонт;
- стоки, които не попадат в обхвата на член 5, параграф 3 от ДОБП като например: стоки , включени в специфични процедури за уведомяване на друго законодателство на Общността;
- стоки, за които производителят е способен да предприеме непосредствено действие за корекция на всички засегнати елементи. Дефектът е ограничен до добре идентифицирани артикули или партии от артикули, и производителят е изтеглил от производство въпросните артикули;
- проблеми, свързани с функционалното качество на стоката, а не с нейната безопасност;
- проблеми, свързани с несъответствие с приложими правила, които не въздействат върху безопасността по начин, при който стоката може да се счита за „опасна”;
- когато производителят/дистрибуторът знае, че компетентните органи вече са били информирани и разполагат с всички необходими елементи на информация. По-специално, ако търговците на дребно получат информация за опасна стока от техния производител/дистрибутор или от професионална организация, която разпространява информацията, осигурена от производител/дистрибутор, те не следва да уведомят компетентните органи, ако знаят, че компетентните органи вече са уведомени от производителя или дистрибутора.

4. ПРОЦЕДУРА ПО УВЕДОМЯВАНЕ

4.1. *Кой трябва да направи уведомлението*

Задължението за уведомяване се прилага както за производители, така и за дистрибутори, в рамките на съответните им дейности и пропорционално на техните отговорности.

Може да има съмнения за това кой трябва пръв да даде информация. Поради това би било полезно всички, които участват във веригата на доставка, да обсъдят

практическите мерки, свързани с отговорността за уведомяване, преди да възникне такава необходимост. В случай, че уведомлението стане необходимо, различните оператори ще знаят какво да правят и ще се избегне ненужно дублиране на уведомлението. Освен това, един директен контакт между компетентните органи и икономическите оператори е много важен, ако последните се съмняват за необходимостта от изпълнение на тяхното задължение за уведомяване.

Ако производителят или вносителят на стоката е този, който първ получи доказателство, че стоката е опасна, той трябва да уведоми компетентния национален орган и да изпрати копие от информацията до търговците на дребно и дистрибуторите. Дистрибутор или търговец на дребно, получил информация за опасна стока от производителя или вносителя, трябва да уведоми органите **освен** ако знае, че националният компетентен орган вече е уведомен надлежно от производителя или от друг компетентен орган.

Ако дистрибуторите или търговците на дребно на една стока са тези, които първи получат доказателство, че стоката е опасна, те трябва да информират компетентния национален орган и да изпратят копие от информацията до производителя или вносителя. Производител или вносител, получил информация за опасна стока от търговец на дребно или дистрибутор, трябва да комплектова информацията, осигурена от тях, като изпрати на компетентните органи цялата информация, с която разполага за опасната стока, по-специално посочване на други дистрибутори или търговци на дребно на стоката, за да осигури проследяемостта на стоката.

Дистрибутори, които имат съмнения относно безопасността на стоката или дали една опасна стока представлява „изолиран случай”, трябва да предадат на производителя информацията, с която разполагат. Те могат да се обърнат също така към компетентните органи за съвет как да процедират.

Много опасни ситуации се разпознават от производителите само в резултат на оценка от индивидуални съобщения, получени от различни търговци на дребно или дистрибутори. Производителът носи отговорност за оценка на информацията, с цел определяне точния произход на евентуалния риск и вземане на необходимите мерки, включително изпращане на уведомление до компетентните органи.

Компанията трябва да възложи отговорност за съобщаване на информацията, която следва да се съдържа в уведомлението, на някой с достатъчно познания за стоката.

4.2. На кого се представя уведомлението

ДОБП изисква от производителите и дистрибуторите да предоставят уведомленията си на органите по надзор на пазара, правоприлагащите органи на всички държави-членки, където се продава стоката или доставя на потребителите по друг начин. Всяка държава-членка трябва да посочи компетентния орган, който следва да получава такива уведомления. Списъкът на определените компетентните органи се намира на интернет страницата на Комисията.

Приложение I към ДОБП постановява, че информацията, определена в член 5, параграф 3, трябва да се предостави на компетентните органи в държавите-членки, където въпросните стоки се продават или доставят по друг начин на потребителите.

Желателно е обаче да се намали натоварването на производители и дистрибутори чрез въвеждане на мерки за опростяване практическото прилагане на въпросните изисквания, за да се гарантира, че всички заинтересувани органи са информирани. Тези мерки ще допринесат също за предотвратяване дублирането на уведомленията за един и същ дефект.

Следователно, производителите и дистрибуторите имат избор да предоставят изискваната информация на компетентния орган в държавата-членка, в която са установени, ако е изпълнено едно от следните две условия:

- Уведомлението е, че рискът е „сериозен” или се счита за „сериозен” от компетентния орган, който го получава, и този орган решава да въведе уведомлението за стоката в системата RAPEX. В такъв случай, този орган трябва незабавно да информира производителя или дистрибутора, предоставил информацията, за решението си да уведоми другите държави-членки чрез RAPEX.

- Уведомлението е, че рискът не е „сериозен” или не се счита за „сериозен” от компетентния орган, който го получава, но този орган съобщава на производителя или дистрибутора, предоставил информацията, за своето намерение да изпрати информацията, чрез Комисията, на компетентните органи на другите държави-членки¹, където според производителя или дистрибутора стоката е/била е пусната на пазара. В такъв случай органа, получаващ уведомлението, трябва да информира незабавно производителя или дистрибутора.

Производителят или дистрибуторът, който информира само компетентния орган в страната, където се намира, трябва винаги да предоставя на този орган за наличната информация за други страни, където стоката се продава .

Ако националните власти стигнат до заключението или получат доказателство, че стоката, пусната на пазара, е опасна и те не са били информирани от нейния производител или дистрибутори, те трябва да проверят дали и кога съответните оператори е трябвало да направят уведомлението и да вземат решение какви мерки да бъдат взети, включително и да наложат санкции.

4.3. *Как да се прави уведомлението*

Една фирма трябва да направи уведомлението като попълни формуляра, представен в приложение I и го предостави незабавно на съответния компетентен орган (-и). Лицето, което прави уведомлението, трябва да осигури информацията изисквана във формуляра. Някоя фирма обаче не трябва да забави уведомлението поради това, че част от информацията все още не е налична.

¹ Мрежата за безопасност на стоките на ОДБП обезпечава рамката за подходящите мерки за улеснение при такъв обмен.

Може да е полезно формуляра да се раздели на две части. Първата част трябва да се попълни незабавно (раздели 1 - 5), а втората част (раздел 6) да се попълни, когато се събере информацията (изпраща се и график за предаване на липсващата информация) и когато стоката представлява сериозен риск или производителят /дистрибуторът е избрал да изпрати уведомлението само на компетентния орган в държавата-членка, в която е установен. Уведомлението не трябва да се задържа, когато някое от полетата в един раздел не може да бъде попълнено.

ДОБП изисква компетентните органи да бъдат информирани незабавно. Една фирма следователно трябва да ги информира незабавно, веднага след като е налице съответната информация, и при всички случаи в срок от 10 дни¹ от деня, в който е налице информация, която следва да се докладва, дори и докато продължават изследванията, като посочи наличие на опасна стока. Когато е налице сериозен риск, фирмите трябва незабавно да информират компетентния орган(-и) не по-късно от три дни след като са получили информация, която трябва да се съобщи.

В спешни ситуации, като например такава, при която фирмата е предприела незабавни мерки, тя трябва да информира компетентните органи **незабавно и по най-бързия начин**.

5. СЪДЪРЖАНИЕ НА УВЕДОМЛЕНИЕТО

5.1. *Основание за изпращане на уведомление (задължение на контрол на стоката, след пускането и на пазара)*

Освен, че производителите и дистрибуторите имат задължението техните стоки да бъдат безопасни, те имат задължението, като професионалисти и в рамките на тяхната дейност, да осигуряват последващо проследяване безопасността на стоките, които предлагат. Задълженията на производители и дистрибутори, установени от ДОБП в това отношение, например, предоставяне на информация на потребители, задължение за контрол на стоката след пускането и на пазара, изтегляне на опасните стоки от пазара, и т.н., бяха упоменати по-горе. Задълженията на производителите се прилагат и към производители, така също и към всички други участници във веригата за доставка на стоките, които могат да повлияят върху характеристиките за безопасност на стоките.

В рамките на техните отговорности за контрол на стоката след пускането ѝ на пазара икономическите оператори могат да установят различни видове доказателства, които да доведат до необходимост от изпращане на уведомление, като между другите и:

- доклади или друга информация за инциденти, със стоки на фирмата;
- жалби, свързани с безопасността, получени от потребители, директно или чрез дистрибутори или сдружения на потребители;

¹ Всички крайни срокове, упоменати в текста, са изразени в календарни дни.

- застрахователни претенции или съдебни дела относно опасни стоки;
- несъответствие, свързано с безопасността, регистрирано чрез процедурите за контрол на качеството във фирмата;
- всяка информация, отнасяща се до определяне на несъответствия с изискванията за безопасност, за която компанията знае от други източници като например, органи по надзор на пазара, сдружения на потребителите или други фирми;
- информация за съответни научни разработки върху безопасността на стоките.

5.2. *Формуляр за уведомяване*

Исканата информация е групирана в следните раздели:

1. Подробни данни за компетентен орган (-и)/фирма (-и), получаващи формуляра за уведомление: от лицето, попълващо формуляра, се изисква да посочи компетентния орган (-и) и фирмата (-те), които ще получат уведомлението и ролята, която тези фирми имат в предлагането на стоката.
2. Подробни данни за производителя (както е определено в ДОБП, член 2, буква е)) /дистрибутора, който попълва формуляра за уведомяване: от лицето, попълващо формуляра, се изисква да впише пълни подробности за своята самоличност, тази на фирмата и нейната роля при търговията със стоката.
3. Подробни данни за стоката, включващи: изисква се точно идентифициране на стоката, включително марка, модел, и т.н., придружени от снимки с цел да се избегне объркване.
4. Подробни данни за опасността (тип и естество), включително инциденти и влияние върху здравето/безопасността и изводи за степента на риска и оценка на риска, извършена съгласно глава 3 (критерии за уведомяване) и в светлината на приложение II (методологична рамка).
5. Подробности относно корективни действия, които са били предприети или са планирани за намаляване или премахване на риска за потребителите, например изтегляне от пазара, модификация, информирание на потребителите, и т.н., както и за фирмата, отговорна за тях.
6. Подробни данни за всяка фирма(и) във веригата за доставка на стоки, която държи засегнати стоки и позоваване за приблизителния брой стоки, намиращи се както при икономическите оператори, така и при потребителите (този раздел се прилага в случаите на сериозен риск или когато производителят/дистрибуторът изберат да изпрати уведомление само до компетентния орган в държавата-членка, в която е установен)¹.

¹ Дори в случай на стока, продаван само в една държава-членка, е уместно да има списък на фирмите, които държат въпросните стоки в тази страна, с цел да се позволи на компетентния орган (-и) да контролира ефективността на предприетите мерки.

В случая на сериозен риск, от производителите и дистрибуторите се изисква да включат цялата достъпна информация, необходима за проследяване на стоката. Събирането на информацията, необходима за раздел 6 от формуляра за уведомление (вижте приложение I) може да отнеме повече време, отколкото другите раздели, тъй като тя може да се събира от няколко организации. Фирмите трябва да попълнят и изпратят раздели 1 - 5 колкото се може по-бързо, и да изпратят раздел 6 веднага щом имат информация, а в ситуация на сериозен риск, или когато производителят/дистрибуторът избира да предостави уведомление само на компетентния орган на държавата-членка, в която е установен.

6. ПОСЛЕДИЦИ СЛЕД ПОДАВАНЕ НА УВЕДОМЛЕНИЕТО

След като едно уведомление е изпратено, са възможни различни развития. В частност:

- компетентният орган, получил уведомлението, ако е уместно, трябва да отговори с молба за допълнителна информация или да поиска от производителя или дистрибутора да предприеме последващи действия или мерки;
- може да се наложи производителите и дистрибуторите да осигурят допълнителна информация по своя собствена инициатива или при поискване от компетентните органи относно всякакви нови развития или открития и/или успехи или проблеми, съпътстващи предприетите мерки;
- компетентния орган трябва да реши, когато е необходимо, да предприеме принудителни мерки и/или да изиска от производителите и дистрибуторите да осигурят съдействие при надзора на пазара, или да информират обществеността за идентификацията на стоката, естеството на риска и взетите мерки, като спазват професионалната тайна;
- ако са изпълнени изискванията за уведомление в RAPEX (сериозен риск, стока, продавана в няколко държави-членки), компетентният орган трябва да изпрати уведомлението чрез RAPEX до Комисията, която след това го изпрати до всички държави-членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Формуляр за уведомления за опасни стоки от производители или дистрибутори до компетентните органи

<i>Раздел 1: Подробни данни за компетентен орган (-и) / фирма (-и), получаващи формуляра за уведомление</i>	
Компетентен орган/лице за контакт /адрес/телефон/факс/електронна поща/уебсайт	
Идентификация на фирмите, които са уведомени и тяхната роля при продажбата на стоката	
<i>Раздел 2: Данни за производителя/дистрибутора</i>	
Производител или представител на производителя/дистрибутора, който попълва формуляра	
Лице за контакт /длъжност/адрес/телефон/факс/електронна поща/уебсайт	
<i>Раздел 3: Данни за съответните стоки</i>	
Категория. Тип или търговска марка. Име (-на) на модела или баркод/CN тарифен номер. Страна на произход.	
Описание/снимка	
<i>Раздел 4: Данни за риска</i>	
Описание на риска и възможни поражения върху здравето/безопасността, и изводи от оценката на риска	
Списък на инцидентите (-и)	
<i>Раздел 5: Информация за вече предприети корективни действия</i>	
Видове/обсег/продължителност на мярката (-те) и взетите предпазни мерки и идентификация на отговорната фирма	
Фирмите трябва да попълнят и изпратят Раздел 6 в случай на сериозен риск или когато производителят/дистрибуторът избират да изпрати уведомлението само до компетентния орган в държавата-членка, в която е установен	
<i>Раздел 6: Данни за друга фирма (-и) по веригата за доставка на стоки, която държи засегнати стоки</i>	
Списъкът на производители, вносители или упълномощени представители от държавата-членка (име/адрес/телефон/факс/електронна поща/уебсайт)	
Списък на дистрибутори или търговци на дребно от държавата-членка (име/адрес/телефон/факс/електронна поща/уебсайт)	
Брой стоки (фабрични номера или кодове с дата), които държи производителя/вносителя/дистрибутора/търговеца на дребно/потребителите в държавата-членка	

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Методологична рамка за улесняване систематичното изчисляване и оценката на риска

Текстът по-долу се основава на рамката, развита в ръководството за RAPEX и представен тук, за да помогне фирмите при извършването оценка нивото на риск и преценяване дали е необходимо изпращане на уведомление до компетентните органи. Насоките в настоящото Приложение II не са изчерпателни и не се опитват да отчетат всички възможни фактори. Фирмите трябва да преценяват всеки отделен случай, като отчитат критериите, изложени в тези насоки, а така също и своя собствен опит и практика, както и други съображения и подходящи методи.

Една потребителска стока може да представлява една или повече опасности. Опасността може да бъде от различно естество (химикал, механична, електрическа, топлина, излъчване, и т.н.). Опасността представлява присъщия потенциал на стоката да причини увреждания върху здравето и безопасността на потребителите при определени условия.

Степента на всеки тип опасност може да се класифицира, на база качествени и понякога количествени критерии, свързани с типа увреждане, което стоката може да причини..

Възможно е не всички стоки от даден вид да представляват опасността, за която става въпрос, а само някои от артикулите, пуснати на пазара. Опасността в частност може да бъде свързана с дефект, който се появява само в някои от стоките от даден вид (марка, модел, и т.н.). пуснати на пазара. При подобни случаи трябва да се обмисли вероятността дефекта/опасността да присъства в стоката.

Потенциала на една опасност да се материализира като действителен отрицателен ефект върху здравето/безопасността зависи от степента, до която е изложен на него потребителя, когато използва стоката по предназначение или както може разумно да се очаква за нейният срок на годност. Освен това, излагането на опасности може в някои случаи да включва повече от един човек наведнъж. Когато се определя нивото на риска, който дадена стока представлява, комбинирайки степента на опасност и излагането на риск, трябва да се отчете и способността на потребителя, изложен на риска, да предотврати или реагира на опасната ситуация. Това ще зависи от доказателствата за опасността, дадените предупреждения и податливостта на потребителя, който може да е изложен на нея.

Отчитайки горните съображения, следният концептуален подход може да подпомогне икономическите оператори, когато решават дали дадена опасна ситуация, причинена от потребителска стока, изисква изпращане на уведомление до компетентните органи.

Препоръчва се тези оценки да се извършват от малък екип, който има познания и опит за стоката и опасностите от нея. Възможно е оценителите да направят субективни преценки, ако няма налице обективни данни и се надяваме, че тази процедура ще им помогне да направят логични и обосновани оценки относно действителни или потенциални рискове.

Оценителят трябва да анализира събраната информация и да използва таблицата за оценка на риска както следва:

1. Като първа стъпка, използвайте таблица А, за да определите сериозността на последиците от риска, в зависимост както от неговата степен, така и от вероятността за неговата поява при разглежданите условия на употреба, както и възможното въздействие върху здравето/безопасността, свързано с присъщите опасни характеристики на стоката.
2. Като втора стъпка, използвайте таблица Б, за да задълбочите оценката на сериозността на последствията в зависимост от типа потребител, а за нерискови групи възрастни, дали стоката има достатъчно предупреждения и защитни средства, и дали риска е достатъчно очевиден, за да успеете да степенувате риска качествено.

Таблица А – Оценка на риска: степен и вероятност за увреждане на здравето/безопасността

В таблица А са комбинирани двата основни фактора, влияещи върху оценката на риска, а именно степента и вероятността за увреждане на здравето/безопасността. Изготвени са следните определения за степен и вероятност, с цел подпомагане подбора на подходящите стойности.

Степен на увреждане

Оценката за степен е основана на отчитането на потенциалните последици за здравето/безопасността от рисковете, породени от разглежданата стока. Трябва да се направи степенуване, специфично за всеки тип опасност¹.

Оценката за степен трябва също да взема предвид броя на хората, които могат да бъдат засегнати от опасната стока. Това означава, че рискът от стока, която представлява опасност за повече от едни човек по едно и също време, (например, огън или отравяне с газ от газово приспособление), трябва да се класифицира като по-сериозен отколкото опасност, която може да засегне само един човек.

¹ Като пример, за определени механични рискове се предлагат следните определения за класификации на степента, с типичните съответни увреждания:

Леко	Сериозно	Много сериозно
<2% неспособност, обикновено възстановима и не изискваща болнично лечение.	2-15 % неспособност, обикновено невъзстановима и изискваща болнично лечение.	>15% неспособност, обикновено невъзстановима
Маловажни наранявания	Сериозни наранявания	Сериозно нараняване на вътрешни органи
	Счупвания	Загуба на крайници
	Загуба на пръст на ръката или крака	Загуба на зрение
	Увреждане на зрението	Загуба на слух
	Увреждане на слуха	

Началната оценка на риска трябва да се отнася до риска, на който всеки човек е изложен при употреба на тази стока, и тя не трябва да се влияе от общия брой на хората в опасност. Възможно е обаче за фирмите да е основателно да отчита общия брой на хората, които са изложени на риск от стоката, за определяне на вида мерки, които трябва да бъдат взети.

За много рискове е възможно да се предвидят слабо вероятни обстоятелства, които могат да доведат до много сериозно нараняване, например препъване в кабел, падане и удар на главата, което да доведе до смърт, въпреки че е вероятен и по-малко сериозен изход. Оценката на степента на риска трябва да се основава на разумно доказателство, че последствията, избрани за характеризиране на риска, могат да се получат при предвидимо използване. Това може да бъде най-неблагоприятния случай при използване на подобни стоки.

Обща вероятност

Тя се отнася до вероятността за настъпване на отрицателни последствия върху здравето/безопасността на човек, изложен на риск. Тя не отчита общия брой на хората, изложени на опасност. Там, където инструкциите се позовават на вероятността стоката да е дефектна, тя не трябва да се прилага, ако е възможно да се идентифицира всяка една от дефектните проби. В тази ситуация, потребителите, използващи дефектната стока са изложени на пълния риск, а потребителите на другите стоки не са изложени на никакъв риск.

Общата вероятност е комбинация от всички вероятности, които имат принос, като например:

- вероятността стоката да е или да стане дефектна (ако всички стоки имат дефект, тогава тази вероятност би била 100%);
- вероятността негативните последици да се материализират за един обикновен потребител, който е изложен до степен, отговаряща на планираната или разумно очаквана употреба на дефектния стока.

Тези две вероятности са комбинирани в следната таблица, за да дадат общата вероятност, която се въвежда в таблица А.

Обща вероятност за увреждания на здравето/безопасността		Вероятност от опасна стока		
		1%	10%	100% (всички)
Вероятност за увреждания на здравето/безопасността от редовно използване на опасна стока	Опасността присъства винаги и уврежданията на здравето/безопасността могат да настъпят при предвидима употреба	Средна	Висока	Много висока
	Опасността може да настъпи при едно неправдоподобно или две възможни условия	Ниска	Средна	Висока
	Опасността настъпва само ако се случат две неправдоподобни условия	Много ниска	Ниска	Средна

Обединяването на степента и общата вероятност в таблица А дава оценка на сериозността на риска. Прецизността на тази оценка ще зависи от качеството на информацията, налична във фирмата. Тази оценка обаче трябва да бъде модифицирана, така, че да се вземе предвид възприятието на обществото за приемливостта на риска. Обществото приема много по-високи рискове при някои обстоятелства, например автомобилизъм, отколкото при други, като например, играчки за деца. Таблица Б се използва, за да въведе този фактор.

Таблица Б - Класификация на риска: тип лице,, познание за риска и предпазните мерки

При известни обстоятелства обществото приема по-високи рискове, отколкото при други. Счита се, че основните фактори, влияещи върху нивото на риска са податливостта на типа личност, а за нерисковите групи възрастни, познанието за риска и възможността за вземане на предпазни мерки срещу него.

Уязвими хора

Трябва да се вземе предвид какви хора ползват стоката. Ако е вероятно стоката да бъде използван от уязвими хора, нивото на риск, за което следва да се изпрати уведомление, трябва да се понижи. По-долу са предложени две категории на уязвими хора, с примери:

Много уязвими	Уязвими
Незрящи	Частично зрящи
Трайно нетрудоспособни	Частично нетрудоспособни
Много стари	Стари
Много млади (<3 години)	Млади (3 – 11 години)

Нормални възрастни

Уточнението за сериозността на риск за неуязвими групи хора се прилага само, ако рискът е очевиден и е необходим за функционирането на стоката. За неуязвими групи възрастни, нивото на риск трябва да зависи от това дали рискът е очевиден и дали производителят е положил адекватни грижи да направи стоката безопасна и да осигури защитните мерки и предупреждения, особено ако рискът не е очевиден. Например, ако стоката има достатъчни предупреждения и защитни мерки, и рискът е очевиден, то по отношение на класифицирането на риска (таблица Б) няма да е сериозно да се придаде висока тежест на последствията от риска, въпреки че може би ще са необходими действия за подобряване безопасността на стоката. Обратно, ако стоката няма достатъчни предупреждения и не са взети необходимите защитни мерки, и рискът не е очевиден, една умерена тежест на последствията е сериозна от гледна точка на класифицирането на риска (таблица Б).

Оценка на риска на потребителски стоки по ДОБП

Таблица А – Оценка на риска

Сериозност на вредата за здравето/сигурността			Обща сериозност на резултатите	
Лека	Сериозна	Много сериозна		
Вероятност за увреждане на здравето/безопасността		Много висока	Висока	Много висока
	Много висок а	Висока	Средна	Висока
	Висок а	Средна	Ниска	Умерена
	Средна	Ниска	Много ниска	Ниска
	Ниска	Много ниска		Много ниска

Таблица Б – Класификация на риска

Уязвими хора		Не уязвими възрастни				Адекватни предупреждения и защиты?
Много податливи	податливи	Не	Да	Не	Да	
		Не	Не	Да	Да	
Сериозен риск – необходимо е изпращане на уведомление					Очевидна опасност?	
	Умерен риск – необходимо е изпращане на уведомление					
		Нисък риск – малко вероятно уведомление				

Тази процедура е предложена, за да помогне на фирмите когато решават дали специфична опасна ситуация, причинена от потребителска стока, изисква изпращане на уведомление до компетентните органи.

Таблица А се използва за определяне сериозността на последиците от риска, в зависимост от степента и вероятността от възможното увреждане на здравето/безопасността (вижте таблиците в записките)

Таблица Б се използва за определяне сериозността на риск в зависимост от типа на потребителя и, за неуязвими групи възрастни, дали стоката има достатъчни предупреждения и са предприети защитни мерки и дали риска е достатъчно очевиден.

Пример (показан чрез стрелките по-горе)

Потребител на верижен трион е пострадал от лошо порязване на ръката и открива, че верижния трион има незадоволително защитно устройство, което е дало възможност ръката на потребителя да се приплъзне напред и да докосне веригата. Оценителят във фирмата прави следната оценка на риска.

Таблица А - Оценката на вероятността е **Висока**, тъй като рискът присъства при всички стоки и може да се случи при определени условия. Оценката на степен е **Сериозна**, ето защо цялостното класифициране на риска е **Висок**.

Таблица В - верижния трион е предназначен за употреба от неуязвими групи възрастни, наличен е очевиден риск, но с недостатъчна защита.

Висока тежест на риска следователно е недопустима, така че съществува **сериозен риск**.